ఎదురులేని మనిషి

ఎన్టీఆర్ జీవితచరిత్ర

– డా. నందమూరి లక్ష్మీపార్వతి

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

"**నీకేం** తెలియదన్నా. నువ్వూరుకో. ఈ రామయ్య మనకొంపకి ఎసరు పెట్టాడు. ఈ పెళ్ళితోనన్నా దూరమయినవాళ్ళం దగ్గరవుదామని చూస్తుంటే మళ్ళీ శకునిలా అడ్డుపడుతున్నాడు. వాళ్ళేపు పిల్లని చేయాలని ఆయన ఆరాటం."

"వాళ్ళేపు ,మనేపు ఏమిట్రా. అందరం ఒకటనుకున్నాక"

"అదే నేనంటున్నా. మన పిల్లనే చేసుకోవచ్చుగా. ఆ చెంచయ్య కూతుర్ని చేసుకుంటే మనకంతే. మళ్ళీ మీ గడప తొక్కేది లేదు" నాగయ్య మంచం మీదనుండి ఒక్క విసురున లేచాడు.

"నీ మరదలిని కట్టి ఆ పల్లెటూళ్ళో పడేసి నా కొడుకు చేత బండ చాకిరి చేయించాలని నీ వుద్దేశం. అదేం కుదర్దు. నేను చెబుతున్నాను. నా కొడుక్కు చెంచయ్యగారమ్మాయినే ఇచ్చి చేస్తా. ఎవరేం చేస్తారో నేనూ చూస్తా" రామయ్య కండువా దులిపి భుజాన వేసుకుంటూ అన్నాడు.

"నేనూ చూస్తా ఎట్టా చేస్తారో. అదే జరిగితే పెళ్ళిళ్ళే కాదు. చావుల్లో కూడా పిలుపులుండవు. జాగ్రత్త. అన్నా? నీ మాట కూడా ఇదేనా?"

" ఏంట్రా నాగయ్యా. ఏమిటిదంతా. అసలెందుకీ రోషాలు. ఇద్దరూ అయిన పిల్లలే. తారకం బాబు ఎవరినిష్టపడితే వాళ్ళను చేద్దాం. దీనికోసం పట్టుదలెందుకు?" లక్ష్మయ్య సౌమ్యంగా అన్న మాటలు ఇద్దరికీ రుచించలేదు. అప్పటికప్పుడు చెప్పుల్లో కాళ్ళు దూర్చి కండువాలు దులుపుకుంటూ, ఒకళ్ళనొకళ్ళు కోరచూపులు చూసుకుంటూ ఒకే బస్సులో నిమ్మకూరు వెళ్ళిపోయారు.

లక్ష్మయ్య దంపతులు తలలు పట్టుకు కూర్చున్నారు. ఇదొక మనోవ్యాధిలా పరిణమించింది. లక్ష్మయ్య వెంకట్రావమ్మ నడిగితే "నీ ఇష్టం. నాకే పిల్లయినా ఒకటే" అని వూరుకుంది. ఇద్దరి పట్టుదలలు భార్యాభర్తలకు సంకటమయింది. విషయం విన్న చౌదరి కుటుంబం అగ్గిమీద గుగ్గిలమయింది. పంతాలు పట్టుదలల మధ్య నిప్పుపడింది. కక్షల పొగలు రాజుకుంటున్నాయి. మంట మింటికెగసేటప్పటికి ఏ ఇంట కన్నీరు మిగులుతుందో? ఏమయినా అమాయకులే ఎక్కువ బాధించబడుతుంటారు.

కుటుంబంలో మళ్ళీ తగువులొచ్చాయనే విషయం అన్ని వూళ్ళకూ తెలిసిపోయింది. చెంచయ్య చాలా బాధపడ్డాడు. ఒక దశలో రామయ్యకి నచ్చచెప్పటానికి ప్రయత్నాలు చేసారు కూడా. ఆయన వినలేదు. పైగా ఒక రహస్యం చెప్పాడు. 'తారకరాముడికి మీ సంబంధం మీదే మనసుందని' చెప్పటంతో చెంచయ్య సంతోషంగా వెళ్ళిపోయాడు. అల్లుడిమీద అంతులేని మమకారం పొంగుకొచ్చింది. ఈ మధ్య తారకంబాబు తారకమ్మను చూడలేదు. ఒక్కసారి చూపిస్తే బాగుండుననిపించింది. భార్యను అడిగాడు. "ఏవే. ఏం చేద్దాం. ఈ పరిస్థితుల్లో అబ్బాయిని ఇక్కడికి తీసుకొస్తే బాగుంటుందా?"

"ఏమాత్రం బాగుండదు. పైగా మనమే ఇదంతా నడిపిస్తున్నామని అనుకుంటారు."

"మరేం చేద్దాం? పిల్లను తీసుకుని బెజవాడ వెళ్ళొస్తావా?"

"ఛ. బాగోదండి. ఎదిగిన పిల్లను వూళ్ళు తిప్పుతున్నామంటారు. మన వంశానికే మచ్చ."

"మరెట్లాగే. పిల్లను బాబు ఒక్కసారి చూస్తే బాగుండును."

"అయితే ఒక పనిచెయ్యొచ్చు. మన ఉమామహేశ్వర రావు పామర్రులో చదువుకుంటున్నాడు కదా. అమ్మాయి కూడా అన్నం వండి పెడతా అక్కడే వుంది కనక తారకం బాబుని అక్కడికే స్నేహంగా పిలిస్తే ఎలా వుంటుంది?" క్రిష్ణవేణమ్మ సాలోచనగా అన్నది.

"నీ బుర్రే బుర్ర. చాలా బాగుంటుంది. ఉమాని పంపి వాడుండే గదికి రమ్మని చెబుదాం"

భార్యాభర్తలు ఒక నిర్ణయానికొచ్చాక తృప్తిపడ్డారు. అనుకున్న ప్రకారం ఉమామహేశ్వరరావు గదికొచ్చాడు తారకం బాబు. వాకిట్లోనే సాదరంగా ఎదురెళ్ళి మేనత్త కొడుకును లోపలికి తీసుకొచ్చాడు. లోపలికి రాగానే ఒకే ఒక్క నిమిషం కనిపించిన తారకమ్మ మెరుపులాగా తడికచాటుకు మాయమయింది. అన్న ఎంత పిల్చినా రాలేదు కాఫీ ఫలహారాలు పూర్తయ్యేంతవరకు రంధ్రాల్లో నుండి బావను చూస్తూనే వున్నది. ఆమె చూస్తున్న విషయం తారకం బాబుకు తెలుసు. కాసేపు పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకున్నాక ఇంక వెళ్ళొస్తానని లేచాడు. వాకిటిదాకా వచ్చి సాగనంపాడు ఉమామహేశ్వరరావు. ముందుకు వెళ్తున్న తారకం బాబు వీపును ఏదో తాకినట్లయి ఒక్కసారి వెనక్కు తిరిగి చూసాడు. తారకమ్మ చూస్తూ నిలబడింది. చక్షుగవాక్షాంతర స్థిత ప్రతీక్షణా వీక్షణముల కజ్జంపు చూడ్కులు నల్లకలువ తోరణము కట్టినట్లయి హర్మ్యాంతర గగన విభాసిత యింద్ర ధనువులో సప్తరంగుల హేలను హృదయ పటమున చిత్రీకరించుకుని ముందుకెళ్ళిపోయాడు.

పెళ్ళి పిలుపు స్నేహితుడి పెళ్ళి నుంచి తిరిగి వచ్చిన తారకరాముడు తండ్రి ఎదురుగా తల్లితో చెప్పాడు. "బుల్లీ! నేను చెంచయ్య మామయ్య అమ్మాయినే చేసుకుంటా"

"తారకం. ఆలోచించే చెబుతున్నావా?"

"ఎందుకు బుల్లీ! అనుమానాలు. ఆయన నా మేనమామ కాదా?"

"కాదని కాదు. మీ నాన్నవైపు వాళ్ళంతా దూరమవుతార్రా. దానికి నేనే కారణమని తిట్టిపోస్తారు"

"ఇటు చేసుకున్నా అటు దూరమవుతారుగా. ఈ గొడవలతో నాకేం పనిలేదు. ఆ అమ్మాయి కావాలనుకుంటున్నాను. చేసుకుంటా. ఇందులో ఎవరికి మాత్రం బాధెందుకు?"

లక్ష్మయ్య తలగుడ్డ విప్పుకుంటూ "కాదురా! మా వాళ్ళు కొంచెం పట్టుదల మనుషులు. వేరు పడ్డందుకు ఇప్పటికీ వాళ్ళకి బాదుంది. ఇప్పుడీ సంబంధం చేసుకోకపోతే పూర్తిగా దూరమవుతార్రా"

"ఎందుకు నాన్నా భయపడతారు. తుమ్మితే వూడిపోయే ముక్కు ఎంత కాలముంటుంది? మనకిష్టమైన సంబంధం మనం చేసుకుంటాం. మధ్యలో వాళ్ళ పెత్తనమెందుకు? ముందు నాకు నచ్చాలి కదా! అంతమాత్రం చేతే బంధుత్వాలు దూరం చేసుకుంటే వాళ్ళ ప్రేమలేంటో అర్ధమవుతాయి."

"కాదు తారకం. మనం పొలానికి డబ్బు కట్టాం. సంవత్సరం నుండి రిజిష్టరు వాయిదా పడుతున్నది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఏదైనా జరిగితే నా కష్టార్జితమంతా పోగొట్టుకోవాల్సివస్తుంది"

"దానికి దీనికి సంబంధమేమిటి నాన్నా. బాబాయి అలా మోసం చేస్తాడా?"

"చెయ్యరనుకో. అయినా నా భయం నాది"

"భయపడితే ఏపని చెయ్యగలం అనుకున్నదేదో చేసుకుంటూ పోవాలి కాని."

కొడుకు మనసులో మునసబ్బుగారి అమ్మాయిని చేసుకోవాలనే ఆలోచన బలంగా వుందని తెలిసాక వెంక్రటావమ్మ, లక్ష్మయ్య నోరెత్తలేకపోయారు. కానీ ఏం జరుగుతుందో అనే భయం మాత్రం లోపల్లోపల వున్నా పైకి ఏం మాట్లాడలేదు.

తారకరాముడి నిర్ణయం తెలిసిన చెంచయ్య ఆనందంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బయ్యాడు.

"వాడు నా అల్లుడయ్యా. మగాడంటే మగాడు" అని అందరి దగ్గరా మీసాలు మెలేస్తూ మరీ చెప్పాడు.

తారకమ్మ హృదయం ఆనందంతో మహార్ణవమే అయింది. ఎవరు మాట్లాడుతున్నా ఆమెకు చెవికి ఎక్కటంలేదు. శరీరమంతా గాల్లో తేలిపోతున్నట్లుగా భావన. ప్రతి పనిలో పరధ్యానం. ఊరికే సిగ్గు ముంచుకొస్తున్నది. ఆ రోజు చూసిన బావ అందమైన రూపం కళ్ళ ఎదురుగా నిలబడింది. తన బావ తనను ఇష్టపడ్డాడు. తనలో ఏం చూసి? ఆ భావనకే భాష తెలిస్తే గీతాంజలి సుమాంజులులే.

"దివ్యభవన మహాసింహాసనం దిగి

నాకుటీర కవాట సీమను నిలిచితివి.

నా భాగ్యమెంతని ప్రభూ! "

నాగయ్య మాత్రం నిప్పులు తొక్కినట్టు అయ్యాడు. ఆగ్రహావేశాలతో చౌదరి కుటుంబం సమావేశమయ్యింది.

"చూసావా నాన్నా! అన్నెంత పనిచేసాడో"

"పోనీలేరా. వాడి తప్పేముంది. తారకరాముడి కిష్టమైన పిల్లను చేసుకుంటానన్నాడు" మహాలక్ష్మమ్మ అనునయంగా అన్నది.

"అమ్మా! నువ్వెనకేసుకురావద్దు. మొదటి నుండి ఆ రామయ్య, ఒదిన కలిసి ఆడుతున్న నాటకం ఇది. తాడోపేడో తేల్చుకుంటా"

"వద్దు. నాగయ్యా. ఇష్టంలేని పెళ్ళి మెడలోంచి చేస్తామా? దానికెందుకంత కారాలూ, మిరియాలూ" చౌదరి మందలింపుగా అన్నారు.

"నువ్వు కూడా వాళ్ళవైపే మాట్లాడుతున్నావా నాన్నా! వేరు కాపురం పెట్టి మీకెంత కడుపు మంట రగిలించారో నాకింకా గుర్తుంది. ఊళ్ళో మన పరువు తీసినాళ్ళమీద ఇంకా జాలెందుకు?"

"ఇంతకీ ఏమిట్రా నీ గోల?"

"గోలకాదు. గుండెమంట. ఇచ్చిన ఆస్థంతా పోగొట్టుకుని బెజవాడలో పాలమ్ముకుని బతుకుతున్నారు. ఇంతకంటే మనకు తలవంపులేంటి. పోనీ ఇప్పటికైనా సంబంధం కలుపుకుని మళ్ళీ మామూలుగా వుందామంటే ఆ తారకానికంత నిక్కెందుకు? ఇప్పుడే వెళ్ళి తాడో పేడో తేల్చుకొస్తా" నాగయ్య ఆవేశంగా వంకినున్న కండువా భుజానేసుకుని బయలుదేరాడు. మిగిలిన అన్నలు వంతపాడారు. చౌదరికి కూడా మనసులో బాధగానే వుంది, తన మనవరాలిని వద్దన్నారని.

బస్సు దిగి సరాసరి ఇంటికి వస్తునే నాగయ్య తగువు పెట్టుకున్నాడు. "మీరెంత ఎదవ బతుకు బతుకుతున్నా నా మరదల్నిచ్చి కుటుంబ గౌరవం కాపాడాలనుకున్నాం. మీ ముఖాన ఆ రాతలేందే నేనేం చెయ్యను."

లక్ష్మయ్య తమ్ముడి భుజం మీద చెయ్యేసి "రా.. నాగయ్యా. ముందన్నం తిను. తర్వాత మాట్లాడుకుందాం"

వెంక్రటావమ్మ కాళ్ళు కడుక్కోవటానికి నీళ్ళు తెచ్చి అక్కడ పెట్టింది. ఆ చెంబును కాలితో ఒక్క తన్ను తన్ని "అన్నం కూడానా. నీ ఇంట పచ్చి మంచినీళ్ళు కూడా తాగను. చెప్పు. ఒక్కటే మాట. నా మరదల్ని చేసుకుంటావా?"

"ఎందుకయ్యా! అంత కోపం తెచ్చుకుంటావు. మా ఇద్దరికీ ఆ సంబంధం ఇష్టంలేదు. పిల్లాడ్ని దత్తిచ్చాం కనక ఆయనకు చెప్పలేకపోతున్నాం" వెంకట్రావమ్మ మెల్లగా అన్నది.

"దత్తిచ్చినట్టు కాగితం మీద రాసుకున్నారా? నోటి మాటేగా"

"నోటిమాటయినా మాటేగా. చిన్నప్పటి నుండి తారకం మంచిచెడ్డలు ఆయనే చూసుకుంటున్నాడు. ఇప్పుడు మా ఇష్టమంటే ఏం బాగుంటుంది."

"అవన్నీ మాకు తెలియవు. నేనడిగిన మాటేమిటో దానికి చెప్పండి"

"ఎందుకురా ఇంత మొండితనం"

"మొండితనం కాదు. నందమూరి రోషం. చెప్పు. మేం కావాలో? వాళ్ళు కావాలో?"

"అవేంట్రా. ఆ మాటలు. మిమ్మల్నెట్టా వదులుకుంటాను. తారకానికి నచ్చచెప్పి చూస్తాను. వింటే సరి. వినకపోతే వాడి పెళ్ళికి మేం కూడా వెళ్ళం సరేనా?"

వెంకట్రావమ్మ కూడా ఆ మాట బలపరిచేసరికి నాగయ్య కోపం కొంత తగ్గింది.

"తారకంతో మాట్లాడి ఏ సంగతీ కబురు చెయ్యండి వస్తా" వచ్చినవాడు వచ్చినట్టే వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత అనేక సంప్రదింపులు జరిగాయి. వాదోపవాదాలు తర్వాత తారక రాముడు రామయ్య ఒకవైపు, వెంకట్రావమ్మ, లక్ష్మయ్య మరోవైపు రెండు వర్గాలుగా చీలిపోయారు. రామయ్య మాటే నెగ్గింది.

ఆ వేసవి సెలవల్లో ముహూర్తాలు పెట్టుకున్నారు. అన్నింటికీ చంద్రమ్మ, రామయ్యగార్లే. లక్ష్మయ్య దంపతులు ప్రేక్షకుల్లా వుండిపోయారు. పెళ్ళి యత్నాలు జరుగుతున్నాయి. తారకరాముడు నిమ్మకూరు వచ్చేసాడు. వెంకట్రావమ్మ, లక్ష్మయ్య బెజవాడలోనే వున్నారు. ఏ మాత్రం ఉత్సాహంలేని వాతావరణం మధ్య పెళ్ళి పనులు జరుగుతున్నాయి. అయిన వాళ్ళెవరూ లేరు. చివరకు కన్నతల్లిదండ్రులు కూడా రాలేదు. బాధ్యతంతా తారకరాముడొక్కడే నెత్తిమేదేసుకుని పెళ్ళిపనులు చేసుకుంటున్నాడు రామయ్యలో ఓపిక తగ్గటంతో మొత్తం చూసుకోవాల్సివస్తున్నది. పెళ్ళి కొడుకుక్కుండాల్సిన ఉత్సాహం లేదు. ఎండకు తిరిగి నల్లగా అయిపోయాడు. శుభలేఖలు కూడా దగ్గరుండి అచ్చేయించాడు. మొదటి శుభలేఖ మీద తండ్రిపేరు అందంగా రాసాడు. ఇంటికెళ్ళేసరికి దీపాలు పెట్టే వేళయింది. దూరంగా వుండగానే సందెదీపం మినుకుమినుకుమంటూ కనిపిస్తున్నది. వసారాలో కూర్చుని చుట్టకాల్చుకుంటున్న తండ్రి ఒక్కసారి కళ్ళెత్తి చూసి మళ్ళీ దించుకున్నాడు. తారకరాముడి హృదయం కలుక్కుమన్నది. పొయ్యిలో కట్టెలు ఎగదోస్తున్న తల్లి దగ్గరకెళ్ళి పీటలాక్కుని కూర్చున్నాడు. తల్లి ఈ పదిరోజులకే బాగా చిక్కిపోయినట్టు కనిపించింది. కళ్ళక్రింద నల్లటి వలయాలు. కళ్ళనిండుగా నీళ్ళు కమ్ముకొచ్చాయి. "బుల్లీ! నా మీద కోపంగా వుందా?" అడిగాడు తారకరాముడు.

ఏం మాట్లాడలేక వెంకట్రావమ్మ తలవంచుకున్నది. రెండు నీటిబొట్లు మట్టినేల మీద పడి ఇంకిపోయాయి. అది చూసిన తారకరాముడి హృదయం క్షోభించింది. 'ఇంతమందిని బాధపెడుతున్నానా' అని అనుకున్నాడు. తల్లి ముఖం వంకే చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

పొయ్యిలో మంట ఆమె మీద పడి ఎర్రటి దీప శిఖలా మెరుస్తున్నది. చీకటి తాలూకు కొన్ని నీలినీడలు విషాదానికి సూచనగా కదులుతున్నాయి. మసిపట్టిన కప్పులో మధ్య మధ్య ఎలుకలు గొడవచేస్తున్నాయి. పొంగు రావటంతో నీళ్ళు పొయ్యిలోపడి మంట ఆరిపోయింది. చుట్టేసిన పొగకు దగ్గుకుంటూ తారకరాముడు బయటకు వచ్చాడు. అన్నం వార్చి కోడిగుడ్లు పొయ్యిమీదేసి కొంగుతో

చేతులు తుడుచుకుంటూ వెంకట్రావమ్మ బయటికొచ్చింది. తలమీద అక్కడక్కడా బూడిద తుంపులు అంటుకుని నీలాకాశంలోని చుక్కల్లా మెరుస్తున్నాయి. తండ్రితో మాట్లాడుతున్న తారకరాముడి ప్రక్కనే కూర్చుంటూ

"తారకం ఇంతదూరం వచ్చాక ఇంకేం మాట్లాడినా బాగుండదు. అయితే నీ పెళ్ళికి మాత్రం మేం రాలేం. ఏమనుకోవద్దు" ఆ మాటలంటున్నప్పుడు ఆమెకు ఆపుకోలేని దుఃఖం వచ్చింది లక్ష్మయ్యకి కూడా కళ్ళమ్మట నీళ్ళొచ్చాయి. బాధతో గుండెపట్టినట్లయింది.

"బుల్లీ! ఎవర్ని సంతోష పెట్టడానికి ఈ పెళ్ళికి రానంటున్నారు?"

"నీకు తెలియదు తారకం. కడుపులో అగ్ని గుండాన్ని మోస్తున్నాను నాలాంటి దౌర్భాగ్యం ఏ కన్నతల్లికీ వద్దు. మొదటిసారిగా జరిగే పెద్దకొడుకు పెళ్ళి చూసుకోలేని దురదృష్టవంతులెవరుంటారు?"

తల్లి దుఃఖాన్ని భరించలేని తారకరాముడు ఓదారుస్తూ "బుల్లీ ఏడవొద్దు. సమస్యలొచ్చినప్పుడే ధైర్యంగా నిలబడాలి. నా తల్లి చేత్తో నాలుగక్షింతలు వేయించుకునే అదృష్టం నాకే లేదనుకుంటాను. మీరేం బాధపడొద్దు. ఎందుకోసం మీరింత పట్టుదలగా వున్నారో అదయినా తొందరగా పూర్తిచేసుకోండి" తారకరాముడు పైకి లేచాడు. చేతిలో వున్న పెళ్ళికార్డును తండ్రి చేతికిచ్చి "వస్తా నాన్నా! చాలా పనులున్నాయి. ఏదైనా మనసు మార్చుకుంటే రండి. లేదా మీ ఇష్టం" వంగి ఇద్దరి కాళ్ళకు దణ్ణం పెట్టి అన్నం కూడా తినకుండా వెళ్ళిపోయాడు. ఆ రోజు వెంకట్రావమ్మ ఏడ్చిన ఏడుపు ఆమె జీవితంలోనే ఏడవలేదేమో? అనుబంధాలు ఆత్మీయతలు పెనవేసుకున్నప్పుడు దాని తాలూకు సుఖమో, దుఃఖమో అనుభవించక తప్పదు.

పెళ్ళి దగ్గరపడింది ఊరంతా తారకరాముడి దగ్గరే వున్నారు. తలకు నూనంటి మంగళస్నానాలు చేయించారు. పట్టుపంచెలు కట్టారు. బుగ్గన కాటుక పెట్టారు. అక్షింతలు వేసి మరీ దీవించారు కొత్త పెళ్ళికొడుకు వేషంలో తారకరాముడు నిండు చందమామలా వున్నాడు. ఆడవాళ్ళంతా కళ్ళు విప్పార్చుకుని చూసారు. 'వెంకట్రావమ్మ కొడుకు ఎంతందగాడని' బుగ్గలు నొక్కుకున్నారు. మెటికలు విరుచుకున్నారు. అటువంటి సంతోష సమయంలో కూడా లోటు అందరికీ కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తున్నది. ఉండవలసిన తల్లిదండ్రులుకానీ, నాన్నమ్మ, తాతయ్య, బాబాయిలు కానీ లేరు. చంద్రమ్మ రామయ్యలో ఏమాత్రం ఉత్సాహం కనిపించటంలా. తారక రాముడు కూడా నిర్లిప్తంగానే వున్నాడు. ఎందుకోసం ఈ పెళ్ళి? అనేది చాలామందిలో వచ్చిన ప్రశ్న. ఎవరో అన్నారు. "తారకం! ఒక్కసారి విజయవాడవెళ్ళి రాకూడదూ?"

"ఎందుకూ?"

"ఎందుకేమిటి? ఎంతయినా కన్నతల్లిదండ్రులు కదా. మనసేమన్నా మారకపోతుందా?"

"ఆ! మారేదయితే ముందే వచ్చేవాళ్ళుగా" ఒకామె కోపంగా అన్నది.

"అయినా ఈ పంతాలు పట్టింపులెందుకు? చందమామలాంటి కొడుకు నచ్చిన పిల్లను చేసుకుంటుంటే బాధపడటం ఎందుకు?"

"పొలం రిజిష్టరు చేయలేదంటగా" మరొకామె గుసగుసలాడింది.

"ఏం ఆస్తులో పాడో. కన్నబిడ్డకంటే ఎక్కువా?" తలోరకంగా మాట్లాడుకుంటూ ఇళ్ళదారి పట్టారు. తారకరాముడి మనసులో ఏముందో భగవంతుడికే తెలియాలి.

అక్కడ మున్సబుగారింట్లో పెళ్ళి పనులు ఘనంగా జరుగుతున్నాయి. ఆకాశమంత కాకపోయినా వూరంతా పందిరేసారు. వెండిపూలేసిన పెద్ద పెద్ద పీటలు చేయించారు. వెండిబిందె, చెంబు అల్లుడికోసం ప్రత్యేకంగా చేయించారు. లక్ష్మయ్య దంపతులకు, రామయ్య దంపతులకు మంచి జరీ వేయించి చక్కటి బట్టలు నేయించారు. ఊరంతా పిలుపులు వెళ్ళాయి. తారకరాముడు పెళ్ళికార్డు తీసుకుని ప్రత్యేకంగా నానమ్మను, తాతయ్యను పిలవటానికి గోగినంపాడు బయలుదేరి వెళ్ళాడు.

'తారక 'రాముని కళ్యాణం

"పెళ్ళికొడుకును చేసాక బయటికి వెళ్ళకూడదురా" చంద్రమ్మ అడ్డుపడింది. "వెళ్తే ఏమవుతుంది? నానమ్మ దగ్గరకేగా, మధ్యాహ్నానికల్లా వచ్చేస్తా" కొత్త నల్లచెప్పులు వేసుకుంటూ అన్నాడు తారకరాముడు.

"నీ యిష్టం. చెబితే వినే రకమైతే ఎన్నయినా చెప్పొచ్చు" చంద్రమ్మ నిష్ఠూరంగా అన్న మాటలకు నవ్వుకుంటూ రోడ్డు మీదకు బయలుదేరాడు. బస్సులు ఆలస్యం కావటంతో ముదినేపల్లి బస్టాండులో దిగేసరికి మధ్యాహ్నమయింది. ఎండ విపరీతంగా కాల్చేస్తున్నది. జుట్టులో నుండి కారుతున్న చెమటకు చొక్కా తడిసి పోతున్నది. బస్సుకోసం ఎదురు చూస్తుంటే నాయనమ్మ, మేనత్త అక్కడికే రావటం కనిపించింది. వెతకపోయిన తీగె కాలికి తగిలినట్లు తారకరాముడు మొహమింత చేసుకుని ఎదురుగా వెళ్ళాడు.

"నాయనమ్మా నేను తారకాన్ని బాగున్నావా?" రెండు చేతులు పట్టుకుంటూ అడిగాడు.

ఎండకు కళ్ళమీద చెయ్యడ్డం పెట్టుకుని మనవడి మొహాన్ని తేరిపార చూస్తూ ఏడుపు ఆపుకోలేక భోరున ఏడ్చారు మహాలక్ష్మమ్మ.

తారకం బాబుకు కూడా కళ్ళమ్మట నీళ్ళొచ్చాయి. కొంచెం సర్దుకున్నాక చెట్టునీడకు తీసుకెళ్ళి పెళ్ళికార్డు చేతిలో పెట్టాడు.

"పెళ్ళెప్పుడు తారకం?"

"ఇరవయ్యొకటో తారీఖు నాయనమ్మా. అమ్మా నాన్నా నా పెళ్ళికి రావటంలా. నువ్వన్నా వస్తావేమోనని వచ్చాను."

"నా తండ్రీ నేనంటే నీకెంత ప్రేమరా. పదపోదాం. ఇంక మూడురోజులేగా వుంది" మనవడిని చూడగానే మనవడి చెయ్యి పట్టుకుని బయలుదేరింది. ఎంతయినా ఆడమనసు. పక్కనే నిలబడి చూస్తున్న కూతురితో "ఏవిటే అట్లా చూస్తావు. నువ్వు కూడా రా పోదాం. ఎంత కాదనుకున్నా ఇంటికి పెద్ద మనవడు. ఎటూ రంగనాయకులు పెళ్ళి చూడలేకపోయాం. తారకం పెళ్ళికన్నా వెళ్దాం రా"

"రా అత్తా! ఇంటికొచ్చి పిలవలేదనుకోవద్దు. పెళ్ళి కార్డు మన చాకిలికిచ్చి పంపాను. అనుకోకుండా నువ్వు కూడా కనపడ్డావు"

"చాల్లే నాయనా పిలుపులు. ఏమంత సంబరంగా వున్నయ్యని మన సంబంధాలు" ఆమె మూతి విరుస్తూ అన్న మాటలకు తారకం బాబు మనస్సు కలుక్కుమన్నది.

"అయితే నువ్వు రా నాయనమ్మా"

"పదరా వాళ్ళతో నాకెందుకూ?" మనవడి చెయ్యి పట్టుకుని రెండడుగులు ముందుకేసింది మహాలక్ష్మమ్మ.

"అమ్మా ఏవిటే ఇది. అన్నయ్య వాళ్ళు వూరుకుంటారా? పైగా నన్ను గోగినంపాడు తీసుకెళ్తానని, ఒక్కదాన్ని వదిలిపెట్టి వెళ్తావా?"

అక్కడే కూర్చుని పెద్దగా శోకాలు ప్రారంభించేసరికి తారకరాముడు మేనత్తను అసహ్యంగా చూస్తూ -

"వద్దులే నాయనమ్మా! ఎవరూ లేకపోయినా నా పెళ్ళి ఆగిపోదు. మీలో మీకెందుకు గొడవలు కన్నవాళ్ళే వద్దనుకున్నారు. ఇందులో మీ తప్పేముంది? మనసులో వుంటే అంతే చాలు వస్తా" మరొక్కసారి నానమ్మ చేతులు పట్టుకుని కాళ్ళకు దణ్ణం పెట్టి వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా మండిపడుతున్న సూర్యుడి ఎండ తాలుకు వేడినంతా పోగుచేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

అనుకున్నట్లుగా మే 21 తారీఖు (1942) శాస్త్రోక్తంగా తారకరాముడి పెళ్ళి తారకమ్మతో ఘనంగా జరిగిపోయింది. ముందు రోజు రాత్రి లక్ష్మోజిరావు చెల్లెలితో ఉమామహేశ్వరరావు వివాహం జరిగింది. ఎవరు రాకపోయినా ఆ లోపం లేకుండా చెంచయ్య స్వయంగా దగ్గరుండి అల్లుడికి అన్ని మర్యాదలు జరిపారు. వచ్చిన బంధువులంతా బుగ్గలు నొక్కుకున్నారు. చక్కగా అలంకరించిన పల్లకిలో పెళ్ళి ఊరేగింపు బాగా జరిగింది. పెళ్ళి అవగానే కొత్త దంపతులు నిమ్మకూరు వచ్చారు. కొత్తపెళ్ళి కూతురి నునుసిగ్గులతో, అత్తమామల ఆదరాభిమానాలతో, బావమరుదుల హాస్యాలతో పదహారు రోజులు పండగ కూడా వేడుకగా గడిచిపోయింది. అప్పటి పద్ధతి

ప్రకారం గర్భాదాన కార్యక్రమం సంవత్సరం దాకా వాయిదాపడింది. తారకరాముడు మళ్ళీ విజయవాడకు తిరిగొచ్చాడు. అత్తింటి ముడుపులు తినొచ్చిన కొత్తపెళ్ళికొడుకుని ఆశ్చర్యంగా చూసారు లక్ష్మయ్య దంపతులు. పచ్చగా నునుపుదేరి కొత్త బంగారంలా తళతళలాడిపోతున్నాడు. వెంకట్రావమ్మ దిష్టి తీసిపోసింది. ఎంతయినా కన్నతల్లి హృదయం. పెళ్ళి కబుర్లు వారం రోజులు సరిపోయాయి. మళ్ళీ కాలేజీలు తెరిచినప్పటికి ఫెయిలవటం వలన కాలేజీకి వెళ్ళలేదు.

తాలిమ్‌ఖానాకు వచ్చిన తారకరాముడితో వీరయ్య అన్నాడు.

"తారకం బాబూ! నీకో మంచి వార్త చెప్పనా!"

"చెప్పండి గురువుగారూ. మా అమ్మానాన్నల సంతోషం కంటే నాకు మంచి వార్తేముంటుంది?"

"నీ తల్లిదండ్రులు అదృష్టవంతులు బాబూ. నీలాంటి కొడుకుని కన్నందుకు"

"కాదు గురువుగారూ. నేనే అదృష్టవంతుడిని అటువంటి ఉత్తముల కడుపున పుట్టాను. మాయామర్మం తెలియని స్వచ్ఛమైన మనుష్యులు మా అమ్మానాన్న"

"సరేగానీ తారకం బాబూ! జాతీయ నాయకుల్లో నీకిష్టమైన వాళ్ళెవరో చెప్పు"

"మీకు తెలియందేముంది? పూజ్య బాపూజీతోపాటు సుభాష్ చంద్రబోసన్నా నాకు ప్రాణం. ఆయన ఆవేశం ఎంత ఉత్తేజంగా వుంటుందో! మాతృదేశ దాస్య శృంఖలాలు తెంచటానికి రారమ్మని పిలుస్తుంటుంది. నవచైతన్యానికి స్ఫూర్తి. మాలాంటి యువతరానికో నూతనశక్తి."

"సరిగ్గా చెప్పావు. మీలాంటి యువరక్తానికి ఆవేశం నింపుతున్నదే ఆయన. ఇద్దరి మార్గాలు వేరు కావచ్చు. కానీ పవిత్రమైన ఆశయం ఒక్కటే. లక్ష్యం ఒక్కటే"

"ఇంతకీ మంచి వార్తేంటో చెప్పారు కాదు"

"అదేనయ్యా నీ ప్రియతమ నాయకుడు ఈరోజు తెల్లవారు ఝామున నాలుగు గంటలకు మద్రాసు బండిలో మన విజయవాడ వస్తున్నాడు"

"ఎవరు? నేతాజీయా?"

"ఆ...స్వయంగా ఆయనే. రైలు కొంచెం సేపు ఆగుతుంది. ఆ సమయంలో ఆయన ఉపన్యాసం కూడా చెబుతారట."

తారకరాముడికి సంతోషంతో మనసు నిండిపోయింది. ఆ రోజు నిద్రపట్టలేదు. స్నేహితులతో కలిసి రెండు గంటలకే రైల్వేస్టేషను చేరుకున్నాడు. ఆయనకివ్వటానికి 'భారతమాత దాస్యశృంఖలాలు తెంచుతున్న నేతాజీ బొమ్మ' పగలంతా కష్టపడి వేసాడు. చాలా బాగా వచ్చింది.

విప్లవ నాయకుని చూడటానికి జనం విపరీతంగా వచ్చారు. అందులో యువకులే ఎక్కువ. సరిగ్గా 4.40 నిమిషాలకు బండి ప్లాట్‌ఫారమ్ మీద ఆగింది. తారకరాముడి బృందమంతా ముందే తెలుసుకుని ఒకటో నంబరు బోగి దగ్గర నిలబడ్డారు. లోపలినుండి నేతాజీ బయటకొచ్చి అందరికీ అభివాదం చేసారు. 'రూపుకట్టిన వీరత్వంలా తెల్లవాళ్ళపాలిట చండప్రచండుడి'లా ఖద్దరు దుస్తుల్లో కనిపిస్తున్న నేతాజీకి అందరూ జేజేలు పలికారు. కన్నతల్లి రుణం తీర్చుకుంటున్న ఆ స్వాతంత్ర్య యోధుడిని చూస్తుంటే తారకరాముడికి ఒళ్ళు పులకరించిపోయింది. చేతిలో వున్న పెయింటింగ్‌ను అందించి చేతులు జోడించి నమస్కరించాడు. బొమ్మ చూస్తూనే ముగ్ధుడై పోయిన బోస్ "ఈ బొమ్మను నువ్వే వేసావా?" స్వచ్ఛమైన ఇంగ్లీషులో అడిగాడు.

"అవును నేనే, మీరంటే నాకు ప్రాణం."

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments